

Dr. Viktor Vovk – 40 let po smrti

✍️ Tone Wraber

Ko so se lani koprski planinci spominjali 150. obletnice rojstva dr. Henrika Tume, katerega ime nosi kočna na Slavniku, so se seveda spomnili tudi ustanovitelja, polnih deset let prvega predsednika in pozneje častnega predsednika svojega društva, dr. Viktorja Vovka. Zdaj aktivni planinci zanj komaj še vedo, zato ne bo odveč navesti nekaj podatkov o njem in njegovem gorništvu.

Dr. Viktor Vovk je bil rojen 19. februarja 1893 v Trstu. Po koncu 1. svetovne vojne je bil odvetnik v Ljubljani, po koncu druge pa sodnik, najprej v Postojni, kjer je obnovil tamkajšnje planinsko društvo, nato od 1947 do upokojitve v Kopru. Umrli je 10. septembra 1968 v Ljubljani in bil tam pokopan dva dni pozneje. Ob njegovi 75-letnici je Ludvik Zorzut v Planinskem vestniku (68: 227–229, 1968) svojemu planinskemu prijatelju povezal »duhteč planinski šopek«, a še v istem letniku (68: 547–553, 1968) je urednik Tine Orel položil »vejico na grob« našega uglednega planinca. Obširnejšega zadnjega slovesa najbrž v Vestniku ni bilo ne prej ne pozneje, kar priča o bogati gorniški in gorniškokulturni dejavnosti dr. Vovka. V januarški številki 69. letnika se ga je v kratkem zapisu spomnil tudi pisec teh vrstic, ki je imel priložnost o njem spregovoriti tudi skoraj 40 let pozneje, 5. oktobra 2008 na srečanju primorskih planincev pred Tumovo kočno na Slavniku. Opisal je njegovo široko gorniško delovanje vse od leta 1911, ko se je včlanil v Tržaško podružnico SPD, pa v času

med obema svetovnima vojnama in po drugi svetovni vojni, ko je postal tudi sodelavec Vestnika, žal le v zadnjih desetih let svojega življenja. Leta 1958 je opisal Slavnik, leto pozneje je izšel njegov spis o izvoru imena Grossvenediger, nadvse značilen za njegov način pisanja – s številnimi podčrtnimi opombami in odličnim poznavanjem zadevne literature. Leta 1960 sta se začela Vovkova pisna niza, ki sta mu zagotovila trajen ugled med našimi gorniškimi pisci. To sta bila spisa v mnogih nadaljevanjih, najprej o Karnijskih Alpah (1960–1965), nato še o njihovem prigorju (1966–1968). Z znanjem jezikov in prijateljskimi osebnimi stiki je tudi uspešno povezoval slovensko in furlansko planinstvo in bil v obeh smereh njun neke vrste častni konzul.

Tokratni pisec je dr. Vovka osebno poznal in si z njim dopisoval kljub starostni razliki 45 let med uglajenim gospodom in mladim zagnancem. O dr. Vovku, njegovem gorništvu in odnosu do slovenstva, zlasti zamejskega, najboljše govore odlomki iz njegovih pisem, ki mu jih je pisal.

V pismu 8. junija 1966 je o Slovencih v Benečiji pisal:

»Lani in predlanskim sem bil Tarčent – Štela – Borjanci – cerkvica sv. Magdalene (tam smo malicali) – Čampon slov. Vélíki Karmán. Imate knjigo »Guida delle Prealpi Giulie« iz zbirke »Guida del Friuli« V, Videm 1912? Dobito jo v knjižnici PZS. Tam stoji še, da so slov. kraji kakor Štela, Borjanci, tudi Mala Mažerja tik nad Tarčentom. Danes ni ondod o Slovencih ne duha ne sluha ...«

O prigorju Karnijskih Alp v pismu 5. junija 1966:

»Pišem za Plan. Vestnik o prigorju Karnijskih Alp. Imel sem že napisano, naslov: Karnijske Predalpe, pa sem podvomil. Sem razmišljal, pisaril, vprašal prof. Orla, prof. Planino, nazadnje se mi je zdelo prav po Badjuri prigorje. Torej prigorje Karnijskih Alp. Ali bi mi še vi povedali svoje mnenje?«

Isto pismo:

»V Vidmu pojdite k mojemu prijatelju, predsedniku tamkajšnje sekcije CAI: dr. Giambattista Spezzotti, Via prefettura 17. Imeniten človek, ustregel Vam bo, kar le more.

Prostori CAI so v Via Stringher 14. Oglejte si jih, zlasti njihovo bogato knjižnico. Tudi knjižničar Vam bo pomagal. So izvrstni ljudje. V kratkem pojdem tja za kak skupen izlet.«

Isto pismo:

»Pišite mi še kaj. Vaša mladost, Vaša polnokrvna zavzetost, Vaš ogenj – o Vi blaženi človek! Za dar imate najlepše, kar jih je življenj. In če pridete h gospe teti, sploh če pridete v Koper, ne zabite name. Za nekaj dni pojdem v Sorico, preljubi planinski kraj.«

O članku »Vabilo na Mali Ozebnik« (v pismu 16. marca 1966):

»Zelo mi je dopadel Vaš izvrstni članek v zadnjem Plan. Vestniku. Lep jezik, vsebina pa spet kaže Vašo veliko ljubezen do plemenite stroke, ki ste si jo bili od začetka izbrali. Čudovita je fotografija na str. 106. Lepo bi se prilegla na ovojno stran. S pisanjem in sliko ste mi obudili lepe spomine. Vsak kot in kotiček po Julijskih Alpah mi je vreden spomina. Vendar če me kdo vpraša: Prav, ali najlepše, kje se ti zdi najlepše – brez obotavljanja mu bom odgovoril: tam notri Za Gradom, pa dol do Špička, Pelci, Ozebniki, gor pod Jalovec, dol v Trento, še tista gorska promenada od malega zavetišča tja na Vršič ...«

V istem pismu:

»V Ljubljani je živel zdravnik kirurg dr. Jug, po letih že zelo star, mlad po srcu in nagnjenjih. Priden izletnik. Včasih smo bili skupaj na kakem izletu, takole po Posavju, tamkajšnjih hribih. Slišal je pripovedovati moje stvari, pa mi je zmirom nekako očital, kako da sem so mogel izbrati tako neumno znanost kakor je jus, mar bi šel na naravoslovje ali kaj takega. Mor-da je imel prav. No, pa se nimam pritožiti čez svojo preteklost.«

V pismu 29. januarja 1968:

»Da pa je Hubad dirigiral v Verdiju, je velika stvar. Današnji novinarji ne poznajo zgodovine. Občina tržaška načelno ne pusti Slovence nikamor, ali Slovana. Med prvo svet. vojno je imela v tržaškem Verdiju predstave zagrebška opera, s tenoristom Rijavcem, mojim sošolcem na goriški gimnaziji. Velikanski odpor med Italijani. Po vojni je prišla Italija v Trst, Verdija pa so morali z miro in drugimi dišavami prekaditi, da so ga očistili okužbe s »ščavi«. A veste, nekaj je ta čas boljše, vsaj kaže tako, toda veliko se niso spremenili. Pomozi nam bog!« ●